

Datum
2023-11-30
Adress
Lugna gatan 82
Diarienummer
FSKF-2023-17012

Yttrande

Till
Kommunstyrelsen

Remiss angående Uppdrag budget 2023 - Definiera och starta ett långsiktigt och strategiskt områdeslyft i Malmös socioekonomiskt svaga delar med särskilt fokus på barn och ungas uppväxtvillkor STK-2023-137

Förskolenämnden föreslås besluta att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Förskolenämnden ser överlag positivt på förslaget intentioner på att göra ett stadsövergripande helhetsgrepp gällande lokal utveckling men betonar vikten av att utgå från förvaltningarnas och bolagens grunduppdrag samt att det finns behov av att förtydliga och vidareutveckla några övergripande aspekter i förslaget till struktur och samordning.

Yttrande

Förskolan har i forskning lyfts fram som en av de kraftfullaste förebyggande åtgärderna mot social och ekonomisk ojämlikhet. Det är genom att bedriva en förskoleverksamhet av god kvalitet och med utgångspunkt i skollagen och förskolans läroplan, som förskolenämnden primärt bidrar i arbetet för att minska ojämnheter i staden. En förutsättning för att förskolan ska lyckas i uppdraget är att utbildningen är väl förankrad i sitt lokala sammanhang då förskolan präglas av den lokala kontext den verkar i. Det arbete som bedrivs på ett lokalt plan för att påverka uppväxt- och livsmiljö är av betydelse för förskolans förutsättningar att kunna bedriva en god och likvärdig utbildning. Det är med dessa principer som förskolenämnden väljer att yttra sig över innehållet i föreliggande remiss.

I remissunderlaget ställs en rad konkreta frågor. Förskolenämnden låter dessa frågor styra upplägget.

1. Pågående processer inom nämndens ansvarsområde idag som passar in i den beskrivna organiseringen och arbetssättet kring hållbar lokal utveckling respektive kraftsamlande insatser

Inom nämndens verksamheter pågår en rad processer som alla, på olika sätt, kan kopplas till lokal utveckling:

Varje förskola är del av ett lokalt sammanhang

Viktigast är, som nämndes inledningsvis, förskolans utbildning och det pedagogiska arbetet som dagligen bedrivs på stadens cirka 200 kommunala förskolor. Varje förskola är del av ett lokalt sammanhang. Vardagen på förskolorna handlar om möten, mellan den pedagogiska personalen, barnen och vårdnadshavarna. Barn har rätt till delaktighet och inflytande. Enligt läroplanen ska förskolan ge varje barn förutsättningar att utveckla intresse för och förmåga att uttrycka tankar och åsikter så att de kan påverka sin situation, förmåga att ta ansvar för sina egna handlingar och för miljön i förskolan, samt förståelse för demokratiska principer och förmåga att samarbeta och fatta beslut i enlighet med dem. Enligt förskolans läroplan ska rektor också utveckla formerna för samarbete mellan förskolan och vårdnadshavare. Rektor ska också utveckla samarbetsformer med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet för att stödja barnens utveckling och lärande. Rektor ansvarar också för att samverka kommer till stånd med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet för att skapa förutsättningar för en samsyn och ett förtroendefullt samarbete. Förskolans geografiska tillhörighet är en förutsättning. För förskolan innebär närmiljön möjligheter för pedagoger och barn att tillsammans utforska sin omgivning.

Förskolans kompensatoriska uppdrag

Enligt skollagen ska förskolan arbeta kompensatoriskt. Det innebär i korthet att alla barn på kommunens förskolor ska ges samma möjligheter att utveckla sin fulla potential och sin unika egenart. Det är förskolans uppgift att se till att alla barn som tar del av förskolans utbildning ges möjlighet att lära sig och utvecklas så långt som möjligt.

Enligt skollagen ska också kommuner fördela resurser till utbildning inom skolväsendet efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. Detta görs i ekonomiska termer genom en strukturersättning i förskolenämndens resursfördelningsmodell och i fördelning av grundbeloppet per barn. Detta innebär att förskolor i socioekonomiskt utsatta områden har större ekonomiska resurser. Strukturersättningen har dock inte tillräckliga effekter på alla de utmaningar som finns i olika delar av staden. Det innebär att förvaltningen även behöver arbeta kompensatoriskt med andra typer av resurser såsom att rikta förskollärarkompetens och specialister såsom specialpedagoger och psykologer samt andra stödfunktioner. Förskoleförvaltningen arbetar ständigt för att förvaltningens stödfunktioner ska vara lyhörda och flexibla i förhållande till förskolornas och huvudmannens identifierade behov. Detta görs utifrån det kompensatoriska uppdraget, bl a genom det systematiska kvalitetsarbetet.

Uppsökande verksamhet

Sedan flera år bedriver nämndens verksamheter ett brett uppsökande arbete för att fler barn ska ta del av förskolan. Från och med år 2023 är kommunerna skyldiga enligt skollagen att arbeta uppsökande gentemot samtliga familjer med barn i åldern 3–5 år som inte deltar i förskoleverksamhet. Särskilda insatser riktas mot områden med lägre inskrivningsgrad i förskola, vilket enligt nämndens analyser nästan uteslutande är områden med hög socioekonomisk sårbarhet. Det uppsökande arbetet bygger på samverkan med aktörer från civilsamhället.

Familjecentraler och öppna förskolor

De öppna förskolorna och familjecentralerna har geografisk närvaro runt om i staden och är viktiga arenor i ett brett främjande och förebyggande arbete. På familjecentralerna finns flera samlokaliserade och samverkande aktörer; öppna förskolor, socialrådgivare, barnmorskemottagning samt BVC. Utvecklingen av nya familjecentraler sker i samverkan mellan förskolenämnden, arbetsmarknads- och socialnämnden samt Region Skåne eller privata vårdaktörer.

Familjecentralerna utgör en viktig arena där förtroendefulla relationer kan byggas upp mellan barns vårdnadshavare och myndigheter inom välfärdssektorn. Familjecentralerna spelar på så sätt en betydelsefull roll i arbetet att stärka det skyddsnet som finns runt barnfamiljer. Socialstyrelsen lyfter att familjecentralerna främjar samverkan mellan olika aktörer och kan erbjuda tidiga insatser. För barn och vuxna som relativt nyligen har kommit till Sverige utgör familjecentraler en väg in i det svenska samhället, och innebär ökade möjligheter till integration och tillit.

CTC – Communities that Care

CTC är ett system för preventionsarbete baserat på lokalt samarbete mellan flera olika förvaltningar, bostadsföretag, räddningstjänsten syd, polisen, civilsamhälle och näringsliv i fem av Malmös geografiska områden. Fokus ligger på att påverka bakomliggande orsaker till problem såsom psykisk ohälsa, missbruk, ungdomsbrottslighet, sexuellt riskbeteende och skolk samt att stärka skyddsfaktorer brett. Förskoleförvaltningen har varit aktiva i arbetet sedan augusti 2018. Flera av förskolorna som är aktiva i arbetet upplever stort värde i de kontakter som skapats via områdesteam och den samverkan som växt fram utifrån det.

Trygga barnet

Trygga Barnet handlar om alla barns och ungas rätt till trygga och goda uppväxtvillkor. Genom gemensam styrning och struktur samt tydlig samordning kan förskola, skola, socialtjänst och hälso- och sjukvård identifiera behov och ge barn och deras föräldrar samordnad hjälp och stöd i ett tidigt skede. Modellen kommer från början från Skottland och kallas där *Getting it right for every child*, GIRFEC. Skottlandsmodellen, som den också kallas i Sverige, ger förskolan, skolan, socialtjänsten och hälso- och sjukvården konkreta verktyg för att stötta barn tidigt och med så lite byråkrati som möjligt. Modellen har modifierats till Malmös förhållanden och i nuläget finns den modifierade modellen som pilotverksamhet i Malmö stad. Uppskalning påbörjas under våren 2024 på 32 förskolor fördelade på åtta olika förskoleområden.

Örat mot marken

De lokala samverkansgrupper som ingår i örat mot marken träffas varje vecka i syfte att utbyta information, skapa gemensamma lägesbilder av tryggheten i respektive område samt knyta kontakter med aktörer som är verksamma i ett geografiskt område. Grupperna möjliggör för fler aktörer i området att ha en beredskap för samt förebygga brott och social oro.

Från förskoleförvaltningen finns representation från både öppen och reguljär förskola.

Barnen tar plats i staden

Det finns exempel på hur förskolor från flera olika förskoleområden arbetat för att låta barnen ta plats i staden och på så sätt minska segregationen. Exempel på detta är det arbete som Pedagogisk Inspiration (PI) bedriver tillsammans med förskolorna för att låta barns röster höras i olika sammanhang. Ytterligare exempel är arbetet med stadsateljéer och Kreativt lärcentrums (KLC:s) samarbete med BID kring att låta barns röster höras kopplat till fysiska miljöer som barn upplever behöver förbättras.

2. Finns det särskilda områden, geografiska eller tematiska, som ni anser vara viktiga för de kraftsamlande insatserna? Hur kan stadens nämnder/förvaltningar bidra i detta arbete?

Som redan nämnts ovan kan förskolornas arbete inte beskrivas eller förstås oberoende av sina lokala sammanhang. Förskolorna påverkas av sina sammanhang och förskoleverksamhet som bedrivs i socioekonomiskt sårbara områden är generellt sett mer sårbar. Utifrån en geografisk aspekt finns det således i många fall stora utmaningar även för förskolan i socioekonomiskt sårbara områden. För att kunna påverka ojämlika levnadsvillkor och stärka barns uppväxtvillkor är det av stor betydelse att kommunen arbetar med den lokala arenan. Alla de aktörer som möter barnen i en rad olika sammanhang är viktiga och kan tillsammans göra skillnad i det kompensatoriska arbetet.

Samtidigt är det viktigt att inte enbart utgå ifrån GeSo-områdena när prioriteringar ska göras och resurser fördelas. Inom förskoleverksamheten sker även prioriteringar utifrån andra grunder än enbart geografiska, kopplat till kvaliteten i utbildningen eller behoven i barngrupperna. Det kan t.ex. handla om förskolornas kompetensförsörjning eller ledarförsörjning. Förskolenämnden ser dock värdet i möjligheter till gemensam kraftsamling i socioekonomiskt sårbara delar av staden. Nedan följer exempel på prioriterade områden utifrån Malmös förutsättningar i en förskolekontext.

Geografisk placering av förskolor

Förskolans lokaler, utemiljö och geografiska placering har betydelse för kvalitén i förskolan. För att skapa bättre förutsättningar för likvärdiga uppväxtvillkor i staden så bör därför utvecklingen av lokaler och utemiljöer i socioekonomiskt sårbara områden prioriteras. Arbetet med förskolans lokaler och utemiljö kan användas som aktivt verktyg i det kompensatoriska uppdraget. Det är också viktigt att beakta att den geografiska placeringen av förskolor i utbyggnads- och nybyggnadsområden är av betydelse för bostads- och förskolesegregationen genom de förutsättningar som därigenom kan ges för mer heterogena barngrupper.

Värdegrundsarbete

Det ingår i förskolans uppdrag att arbeta med värdegrund, förmedla demokratiska värden och socialt samspel. Givet samhällsutvecklingen finns det anledning att som del av ett förebyggande arbete kraftsamla för att stärka värdegrundsarbetet och de demokratiska

normerna i samhället. Forskningen visar på värdet av tidiga insatser när det gäller de här frågorna. Detta är ett arbete som behöver påbörjas redan när barnen är i förskoleålder.

Relationsbygge och tillit i fokus

Förskolans läroplan betonar även omsorgen om barnen och barnens trygghet som centrala delar av förskolans uppdrag. För att stärka fokuset på relationer och känsla av tillhörighet behövs kraftsamling för att se till att alla medarbetare, inte enbart inom förskoleverksamheten, som kommer att involveras i arbetet med lokal utveckling har kompetens att arbeta relationellt. Förskolenämnden vill i sammanhanget särskilt lyfta fram två metoder, den sociala utvecklingsstrategin och ICDP som båda har vetenskaplig förankring.

Den sociala utvecklingsstrategin är baserad på forskning inom sociologi och kriminologi och förklarar hur vi genom fokus på delaktighet, lärande och positiv bekräftelse kan påverka individens känsla av tillhörighet. I de sammanhang som individen känner tillhörighet finns möjlighet att påverka vilka normer och värderingar som är styrande (Catalano, R. F., & Hawkins, J. D. (1996). *The social development model: A theory of antisocial behavior.*)

ICDP strävar till att främja gemenskap, utveckling och medkänsla med andra människor för att därmed motverka ensamhet, utanförskap, stigmatisering, fientlighet och alla de känslor som följer i marginaliseringens spår. Programmet är på detta sätt hälsofrämjande då ”målet är att ge stöd till föräldrar och andra omsorgspersoner i utvecklingen av en så trygg och meningsfull interaktion som det bara är möjligt – med utgångspunkt från vardaglig omsorg och utvecklingsfrämjande aktiviteter” (Rye, 2009).

Ytterligare en aspekt att betänka är vikten av en välfungerande samhällsservice lokalt, tex tillgång till bibliotek, mötesplatser, fritidsaktiviteter mm. På så sätt kan relationer byggas och tillit till välfärdsinstitutioner stärkas.

Språket som en förutsättning för lärande och kommunikation

Att varje barn ges möjlighet att utvecklas i sitt eller sina språk är en förutsättning för barnets utveckling och lärande och fortsatta väg genom skolväsendet. Det språkutvecklande arbetet har högsta prioritet på kommunens förskolor. Det finns en medvetenhet på förskolorna om hur avgörande språket kan vara också i kommunikationen med vårdnadshavarna. Inom verksamheten har dessutom ett utvecklingsarbete påbörjats inom området språkutvecklande arbetsplatser som syftar till att göra förskolorna till språkfrämjande arbetsplatser där arbetet med medarbetarnas språkliga utveckling integreras som en självklar del i det ordinarie utvecklingsarbetet.

Stadsmiljö/närområde/fysiska omgivningar

Att utgå från närmiljön i samarbetet med boende kopplat till den lokala utvecklingen är mycket tacksamt då det är enkelt att identifiera behov och att se resultat av boendes engagemang. Likaså går det enkelt att knyta till flera olika förvaltningars och bolags grunduppdrag. Läroplanen slår fast att ”förskolans utbildning ska genomföras i demokratiska former och lägga grunden för ett växande intresse och ansvar hos barnen för att aktivt delta i

samhället och för en hållbar utveckling”. Både förskola och grundskola har också i läroplanen ett uttalat uppdrag att arbeta med närmiljön.

Genom att lära barn om stadsplanering kan de vara med och påverka och utveckla sitt område i staden. Ett exempel på detta är metoden Min plats, som går ut på att involvera barn i stadsutvecklingsfrågor. Den är framtagen för att lära barnen att utforska sin närmiljö, med hjälp av några enkla övningar som utgår ifrån deras förutsättningar.

I metoden funderar barnen, tillsammans med en pedagog, kring viktiga platser, hur man rör sig mellan dem och vad som är värdefulla miljöer för dem. I metoden ingår att barnen undersöker sin närmiljö, sammanställer resultatet och därefter väljer en kanal för medborgarinflytande för att ta sina tankar vidare till Malmö stad.

Samarbete med civilsamhället för att nå ut till familjer i utsatthet och isolering

Det är en utmaning att nå ut till familjer med små barn som lever i utsatthet, isolering och segregation. Detta arbete bygger på samverkan med aktörer från civilsamhället. Här finns beprövade arbetsätt som utvecklats i samverkan med civilsamhället med lokal förankring i socialt sårbara delar av staden. Ett exempel på detta är arbetet med förskolelotsar, där föreningar med stark förankring i lokalområden med låg inskrivningsgrad i förskolan, fungerat som brobyggare för att nå ut till småbarnsfamiljer som annars kan vara svåra att etablera kontakt med.

3. Nämndens syn på föreslagen struktur/arbetsätt

Lokal utveckling – en del av grunduppdraget

Den kommunala förskoleverksamheten i Malmö är en viktig samhällsaktör som med rätt förutsättningar har en enorm potential att bryta social och ekonomisk ojämlikhet och skapa stor samhällsförändring. I förskolan möts en stor majoritet av Malmös alla barn och vårdnadshavare under en period i barnens liv där deras sociala och kognitiva utveckling är som mest intensiv och spelar stor roll för deras fortsatta utveckling.

”Det som utmärker starten av människolivet är den snabba utvecklingen av hjärnan. Språkinläring, motorik, känsloreglering och logiskt tänkande – allt handlar om synapser som ska kopplas ihop i hjärnan och det grundläggs de första tusen dagarna. Hjärnans plasticitet, som handlar om förmågan anpassa sig efter omgivningen, är allra störst under de första tusen dagarna och dalar snabbt redan efter de första barnåren” (Gunilla Lönnberg, Uppsala universitet).

Utifrån ett samhällsekonomiskt och långsiktigt perspektiv lägger förskolan och de tidiga åren grunden för en god lokal utveckling. Professor James Heckman har forskat i betydelsen av att investera i stöd under den tidiga barndomen, och hans resultat är entydiga: ju tidigare, desto bättre. Allra bäst är att börja under graviditeten, men därefter gäller kombination av kvalitativt högtstående småbarnspedagogik och stöd för föräldraskap. Samtidigt, inte antingen eller. En lokal utveckling i alla områden med fokus på relationsbyggande och delaktighet behöver börja redan när barnen är små.

Att skapa goda uppväxtvillkor är ett tillsammansarbete. Förskolenämnden ser därför positivt på att stadskontoret i underlaget tydliggör att alla nämnder och bolag har ett ansvar inom ramen för sitt grunduppdrag att arbeta tillsammans för en hållbar lokal utveckling. Samtidigt vill förskolenämnden poängtera att den typ av tvärssektoriell organisation som föreslås i underlaget kan bli resurskrävande. Samordningsarbete för gemensam förståelse och samhandling kräver tid för att gemensamt åstadkomma förbättringar i befintliga arbetssätt samt för att vid behov utveckla nya.

Lokal utveckling

Förskolenämnden vill betona vikten av att det skapas strukturer utifrån ett helhetsperspektiv, inte enbart kopplat till den strategiska samverkansplattformen och stadens ledningsgrupp. I utformningen av strukturerna är det viktigt att även civilsamhället och andra myndigheter såsom polismyndigheten och räddningstjänsten bjuds in så att förankring kan skapas i ett tidigt skede. Det är av största vikt att även arbetet på lokal nivå beaktas i ett tidigt skede, som nödvändig del av helheten. Erfarenheterna från det mångåriga CTC-arbetet behöver vägas in i arbetet.

Den lokala utvecklingen som ska göras i stadens alla 14 områden utgör en potentiell arena för medborgarinvolvering, relationsbygge och tillit. Alla involverade nämnder och bolag har processer inom ramen för sina grunduppdrag där det är möjligt att involvera Malmöborna, barn och vuxna. Förskolebarn och elever kan till exempel involveras i planprocesser och därigenom få möjlighet vara med och forma staden. På så sätt kan de redan från unga år få en praktisk erfarenhet från demokratiskt arbete och att göra sina röster hörda.

Det lokala utvecklingsarbetet kan organiseras utifrån 14 lokala samverkansgrupper kopplade till GeSo-områdena. Förslagsvis används den struktur som redan idag finns uppbyggd i fem GeSo områden i och med CTC-arbetet. I denna struktur finns flera förvaltningar, bolag, fastighetsägare, näringsliv, Räddningstjänsten Syd och civilsamhälle representerade. Genom CTC-enkäten, ett verksamhetsnära perspektiv samt en närhet till boende i området skapas en gemensam bild av utmaningar, möjligheter och åtgärder i det lokala sammanhanget. Dessa aktörer finns nära de boende, både barn och vuxna och på så sätt kan boende på ett enkelt sätt göras delaktiga i utvecklingen av sitt närområde och staden. Denna grupp samarbetar kring frågor och initiativ som det kan fattas beslut om på verksamhetsnivå.

Den lokala utvecklingen behöver samordnas av en aktör som kan ge processtöd till den lokala samordningen för de 14 lokala samverkansgrupperna. Denna aktör behöver även kunna ta ansvar för gemensam riktning för de 14 områdena samt säkerställa ett kollegialt lärande mellan lokalområdena och att det skapas förutsättningar för synergieffekter. Aktören behöver finnas med i den strategiska samverkansplattformen för att kunna vara en länk mellan lokala samverkansgrupper och ett centralt perspektiv i den strategiska samverkansgruppen.

Strategisk samverkansplattform

Förskolenämnden anser att en strategisk samverkansplattform kan utgöra en god grund för samlad kunskap om och helhetsbild av stadens behov, resurser och riktning på övergripande nivå. Förskolenämnden anser dock att även Malmö universitet bör ingå i en sådan

samverkansplattform. Samverkan mellan Malmö stad och Malmö universitet inom ramen för en strategisk samverkansplattform kan skapa betydande mervärde genom att tillsammans öka den gemensamma förmågan att ta initiativ och identifiera lösningar på komplexa samhällsfrågor.

Samtidigt vill förskolenämnden betona att det är viktigt att tidigare erfarenheter av liknande forum som till exempel SBUM behöver vägas in i utformningen. Hänsyn behöver även tas till möjligheter och utmaningar kring gemensamt beslutsfattande i frågor som rör flera nämnders verksamhet. Det är av största vikt att forumets uppdrag tydligt definieras då lokal utveckling kan innefatta flera olika typer av processer och insatser på flera olika nivåer. Det finns annars en stor risk att ett sådant forum innefattar fler frågor än vad som är möjligt att hantera. Avgörande blir också att den strategiska samverkansplattformen får en tydlig funktion i förhållande till linjeorganisationerna inom de involverade nämndernas och bolagens verksamheter och att det inom staden skapas tydliga strukturer för gemensamt beslutsfattande mellan involverade nämnder. Nämnden vill betona att det är av stor vikt att inte addera nya forum utan att säkerställa att olika forum inte arbetar i delvis olika riktningar, alternativt i samma processer men genom olika personer. I samband med detta rekommenderar förskolenämnden att befintliga strategiska samverkansforum som kan bedömas ersättas av den strategiska samverkansplattformen ses över och eventuellt ersätts.

Den strategiska samverkansplattformen består förslagsvis av representanter som utses på förvaltningsnivå av respektive förvaltningsledning. Detta för att säkra tydliga mandat in i processen. Dessa representanter kan ha olika befattningar inom sina respektive organisationer då det avgörande bör vara personens kunskap inom och överblick av området.

Den strategiska samverkansplattformen samordnas och processleds förslagsvis av en aktör vars främsta kompetens är just att samordna, processleda och följa upp stora samverkansprocesser som griper över hela staden. Detta behöver inte nödvändigtvis innebära en aktör som har stark genomförandekompetens eller tydlig geografisk närvaro.

Områdeslyft och index

Stadskontoret föreslår ett index för områdeslyft som ska vara styrande för vilka geografiska områden som kommer att prioriteras. Förskolenämnden ser ett värde i ett gemensamt index som kan tjäna som utgångspunkt för dialog och gemensam analys men vill i sammanhanget understryka att nämndernas involvering i lokal utveckling sker med utgångspunkt i nämndernas grunduppdrag och inom ramen för KF:s budgetbeslut tilldelade medel.

Därmed måste varje nämnds prioriteringar först och främst ha sin grund i nämndens egen uppföljning och planering.

Förskolenämnden vill också poängtera att ett index inte är tillräckligt som underlag för nämndernas prioriteringar. Även andra underlag kommer att behöva bli styrande. När det gäller indexet som sådant behöver det finnas en tydlig systematik för hur det kontinuerligt stäms av med den samlade målbilden inom staden och andra relevanta variabler. I underlaget som stadskontoret arbetat fram saknas ett tydligt barnperspektiv, vilket förskolenämnden ser

som en brist av betydelse. Generellt behövs ett större fokus på barnen och de tidiga åren i Malmöbornas liv. Med ett tydligare barnperspektiv kan arbetet inom lokal utveckling bli mer resurseffektivt. Kriterier som är av stor vikt för och har direkt koppling till barn och ungas uppväxtvillkor måste därför vägas in. Det saknas även ett tydligt hälsoperspektiv. Faktorer såsom upplevd hälsa bör vägas in. Lokal utveckling handlar i första hand om att få lokala aktörer och malmöbor att tillsammans ringa in angelägna frågor som har relevans i vardagen. Med detta vill förskolenämnden betona vikten av ett uttalat tillitsperspektiv och dialog med de boende, både vuxna och barn.

4. Den samordnande aktören

Stadskontoret skriver att:

”De lokala behoven och drivkrafterna på plats är utgångspunkten för stadens insatser i varje område. Någon form av strategier i områdena, med fokus på aktiva insatser, tas fram tillsammans med aktörer från civilsamhället och näringslivet. Mer komplexa insatser kan arbetas in i kommande verksamhetsplan och budget hos berörda nämnder. Utgångspunkten är att de fysiska och sociala perspektiven hör ihop”.

Stadskontoret sätter även upp fyra kriterier som den samordnande aktören bör uppfylla: Aktören har stark genomförandeförmåga och kompetens, aktören har kompetens och erfarenhet av lokal utveckling och omvandling, aktörens verksamheter har stark operativ koppling till allmänna frågor som är viktiga för Malmöborna, samt aktörens verksamheter har stark koppling till minskat utanförskap, bättre livsvillkor för barn och unga samt ökad sysselsättning.

Förskolenämnden anser att stor kompetens och erfarenhet av att samordna och driva stora förvaltningsövergripande processer bör vara ett avgörande kriterium, inte bara stark genomförandekompetens. Annars finns det risk för att arbetet inte blir hållbart över tid och kan införlivas i ordinarie verksamhet. I det fall en enskild förvaltning eller bolag får ansvar för att samordna lokal utveckling och områdeslyft bör detta göras i tätt samarbete med stadskontoret för att säkerställa ett helhetsperspektiv.

En förutsättning för att den utvalda aktören ska kunna lyckas i sin samordnande roll kring lokal utveckling och strategiska områdeslyft, är att samtliga förvaltningar enskilt och tillsammans aktivt bidrar utifrån sitt grunduppdrag.

Det är också viktigt att det i samordnarrollen medförs ett tydligt mandat och ansvar och att arbetet sker som en del av den föreslagna aktörens ordinarie verksamhet och därmed blir ett långsiktigt åtagande och inte ett projekt.

Samordning av lokal utveckling

Förskolenämnden ser att flertalet aktörer skulle kunna ta huvudansvaret för funktionen. Ingen enskild aktör har närvaro och/eller upprättade samverkanskanaler avseende lokal utveckling i samtliga av de geografiska områdena (eller delområden inom dessa) men flera har förutsättningar att bedriva god samordning i frågan. Som exempel skulle både fritidsnämnden eller en teknisk nämnd med ett stadsutvecklings- och samhällsplaneringsuppdrag kunna samordna arbetet med lokal utveckling.

Fritidsnämndens verksamheter genomförs tvärs över staden och nära barn och unga, med fokus på att skapa bättre livsvillkor och förutsättningar för målgruppen. Fritidsnämnden har vidare en relativt liten förvaltning med breda kontakt- och samverkansytor i staden. Utan lagstadgat uppdrag är förvaltningen flexibel samt anpassningsbar till andra förvaltningars processer. Fritidsförvaltningen har etablerade arbetsätt kopplat till samordningsrollen med korta avstånd till områdena och dess aktörer. Fritidsnämnden har också en vana av att inkludera och samarbeta med civilsamhället. Lokal hållbarhet handlar om att bygga relationer och tillit. Ofta är det lokalt föreningsliv som besitter dessa nycklar.

En annan möjlighet är att en teknisk nämnd med ett stadsutvecklings- och samhällsplaneringsuppdrag samordnar arbetet med den lokala utvecklingen. Denna typ av förvaltning har en vana av att driva stora stadsutvecklingsprojekt där flera olika aktörer är involverade och behöver enas kring en rad frågor. Samtidigt är de vana att arbeta med involvering av boende i utvecklingsfrågor kopplat till närmiljön. Människors närområden kan bidra till ökad delaktighet och inkludering. En god samhällsplanering är avgörande för att skapa tillgängliga närområden som främjar psykiskt välbefinnande (Underlag till nationell strategi för psykisk hälsa och suicidprevention – slutredovisning av regeringsuppdrag 2023). Därför är den fysiska närmiljön tacksam att samarbeta kring, det är konkret och det finns ofta ett stort intresse från Malmöborna att vara med och påverka. På så sätt kan det fungera som en inkörsport för Malmöbornas engagemang, och att fler frågor av social karaktär kan kopplas på i dessa sammanhang efterhand. Fysiska och sociala perspektiv hör ihop.

Ordförande

.....
Mohamed Yassin (MP)
.....

Nämndsekreterare

.....
Ida Alm
.....

[Här anger du om det finns reservationer/särskilda yttranden]